

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะมีสาระครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
2. เพื่อวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จากมหาวิทยาลัย 9 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างประชากรออกเป็น 2 ประเภทคือ

- 1.1 ผู้ที่ให้การสัมภาษณ์ ได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา และหัวหน้ากองกิจการนิสิตนักศึกษา ของทุกมหาวิทยาลัย จำนวน 18 คน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานบุคลากรนิสิตศึกษาระดับหัวหน้างาน จำนวนมหาวิทยาลัยละ 3 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 45 คน

- 1.2 ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ บุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา จำนวน 95 คน เก็บแบบสอบถามคืนได้ 89 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.68

2. เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้

เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล 3 แบบคือ

2.1 การศึกษาจากเอกสาร

2.2 การสัมภาษณ์

2.3 แบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในรูปความเรียง ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามได้ใช้สถิติ 2 ชนิด คือ ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัยจะแยกกล่าวออกเป็น 2 ส่วนคือ ข้อมูลจากเอกสาร และข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลจากเอกสาร

ข้อมูลในส่วนนี้จะแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ เกี่ยวกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ขอบข่ายและประเภทของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่จัดให้มีขึ้นและโครงสร้างงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน

จากการศึกษาจากเอกสารพอสรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยทุกแห่งได้วางวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันโดยบางสถาบันอาจจะใช้แนวทางของทบวงมหาวิทยาลัยในการกำหนดวัตถุประสงค์ บางสถาบันก็เขียนวัตถุประสงค์ของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาขึ้นมาเอง แต่ไม่ว่าจะเขียนวัตถุประสงค์เช่นไร ก็จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันคือ

1. จัดบริการและสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือแก้ปัญหาให้แก่นิสิตนักศึกษา
2. เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านคุณธรรม พละนามัย จิตใจ บุคลิกภาพ ความรับผิดชอบต่อสังคม สติปัญญา และ ความมีวินัยในตนเอง

ตอนที่ 2 ขอบข่ายและประเภทของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา

จากการศึกษาจากเอกสารพบว่า ขอบข่ายและประเภทของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่จัดขึ้นในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ นั้น ส่วนใหญ่จัดครอบคลุมงานหลักทั้งหมดตามที่นักการศึกษาได้แบ่งไว้ แต่งานบุคลากรนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยนั้น มีหลายหน่วยงานที่ร่วมรับผิดชอบอยู่ กองกิจการนิสิตนักศึกษาดำเนินงานไม่ครอบคลุมทั้งหมดทุกงาน

จากการเปรียบเทียบขอบข่ายและประเภทของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยกับแนวสากล พบว่า ขอบข่ายและประเภทของงานมีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ เพียงแต่ภาระหน้าที่ทางการสอนนั้น มหาวิทยาลัยในประเทศไทยยังมีการจัดทำได้น้อยกว่า เช่น การสอนซ่อมเสริม การสอนตามหอพักในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการขาดแคลนบุคลากรที่ชำนาญปฏิบัติในด้านนี้

ตอนที่ 3 โครงสร้างงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาพบว่า มหาวิทยาลัยทุกสถาบันจะจัดให้มีฝ่ายที่ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาว่า ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา โดยมีรองอธิบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ โดยมีหน่วยงานในระดับปฏิบัติการ เรียกว่า กองกิจการนิสิตนักศึกษา ซึ่งมีผู้อำนวยการกอง หรือ หัวหน้ากอง เป็นผู้รับผิดชอบ และมีคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่รองอธิบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา และวางนโยบายเกี่ยวกับงานกิจการนิสิตนักศึกษาในสถาบัน

ตอนที่ 4 โครงสร้างการจัดสายงานภายในกองกิจการนิสิตนักศึกษา

จากการศึกษาพอสรุปได้ว่า การบริหารงานภายในกองกิจการนิสิตนักศึกษา โดยทั่วไปจะแบ่งสายงานการบริหารออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านธุรการ ด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ด้านบริการและสวัสดิการนิสิตนักศึกษา และงานแนะแนวและให้คำปรึกษา สำหรับงานที่มีความสำคัญและเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางก็จะแยกออกมาเป็นอีกด้านหนึ่งต่างหาก

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ข้อมูลในส่วนนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระดับกองกิจการนิสิตนักศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน อันเนื่องมาจากโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 89 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิงซึ่งมีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 64.04 มีอายุระหว่าง 31-35 ปี มากที่สุดคือร้อยละ 35.95 มีอายุราชการ 6-10 ปี มากที่สุด คือ ร้อยละ 38.20 ตำแหน่งงานอยู่ในระดับหัวหน้าหน่วยมากที่สุด คือ ร้อยละ 62.92 มีประสบการณ์ในงานบุคลากรนิสิตศึกษาระหว่างน้อยกว่า 5 ปี และ 6-10 ปี เท่ากัน คือ ร้อยละ 39.32 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือ ร้อยละ 68.53 สาขาวิชาของผู้มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี คือ ศึกษาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 47.45

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระดับกองกิจการนิสิตนักศึกษา ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระดับกองกิจการนิสิตนักศึกษา พอสรุปได้ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้ได้จำนวน 4 ข้อ มี 11 ข้อ ที่การดำเนินงานอยู่ในระดับไม่ตึงนึ่ง ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ การนำเอาเทคนิคใหม่ ๆ ในการบริหารงานมาใช้ ($\bar{x} = 1.57$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การแจกแจงหน้าที่แต่ละงานเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{x} = 2.96$) รองลงมาคือ การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงานในแผนกต่าง ๆ

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา 7 ด้าน

1. ด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษา พบว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับไม่ตึงนึ่งจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ การจัดให้มีการอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางด้านนี้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 2.18$) การจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการนิสิตนักศึกษา ($\bar{x} = 2.33$) การจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในทุกชมรม สโมสร

($\bar{x} = 2.48$) พบว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้ได้จำนวน 12 ข้อ และการดำเนินงานอยู่ในระดับดี 1 ข้อ ได้แก่ การดำเนินการช่วยเหลือติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก มหาวิทยาลัยให้แก่องค์การหรือสโมสรนิสิตนักศึกษา ($\bar{x} = 3.74$)

2. ด้านวินยนิสิตนักศึกษา พบว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับไม่ด้นัก จำนวน 6 ข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด คือ การจัดโปรแกรมพิเศษเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านจริยธรรมและการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ($\bar{x} = 1.46$) การจัดโครงการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีวินัยในตนเอง ($\bar{x} = 1.73$) การดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้ได้ จำนวน 8 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนอยู่ในระดับสูงสุด คือ การวางมาตรการในการลงโทษนิสิตนักศึกษาเป็นไปตามหลักการทางการศึกษา ($\bar{x} = 3.73$)

3. ด้านหอพักนิสิตนักศึกษา พบว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับไม่ด้นัก จำนวน 10 ข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด คือ การจัดให้มีแผนกให้คำปรึกษาภายในหอพัก ($\bar{x} = 1.29$) การจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมในหอพัก ($\bar{x} = 1.35$) การจัดให้มีกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในหอพัก ($\bar{x} = 1.17$) การดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้ได้จำนวน 12 ข้อ การดำเนินงานอยู่ในระดับดีจำนวน 4 ข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด คือ การจัดเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น เตียงนอน ตู้ โต๊ะอย่างพอเพียง ($\bar{x} = 3.94$) การกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาปรับนิสิตนักศึกษาเข้าพักในหอพักอย่างชัดเจนและเหมาะสม ($\bar{x} = 3.82$)

4. ด้านบริการอนามัย พบว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับไม่ดีมีจำนวน 7 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุดคือ การจัดให้มีเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับการป้องกันโรคที่นิสิตนักศึกษามักจะเป็นอยู่บ่อย ๆ ($\bar{x} = 1$) การจัดให้มีการประกันสุขภาพแก่นิสิตนักศึกษา ($\bar{x} = 1.35$) การจัดให้นิสิตทุกคนตรวจสุขภาพเมื่อตอนเข้าใหม่และทุกปีการศึกษา ($\bar{x} = 2.07$) การดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้ได้จำนวน 1 ข้อ การดำเนินงานอยู่ในระดับดีจำนวน 5 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด คือ นิสิตนักศึกษาสามารถติดต่อใช้บริการได้สะดวก ($\bar{x} = 4$) ยานและเครื่องเวชภัณฑ์ต่าง ๆ มีบริการอย่างพอเพียง ($\bar{x} = 3.85$)

5. ด้านทุนการศึกษา พบว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับไม่ด้นัก จำนวน 8 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด คือ การวางแผนในการหาแหล่งทุนการศึกษา

เพิ่มเติม ($\bar{x} = 1.93$) การจัดพิมพ์คู่มือทุนการศึกษาและวิธีการ ($\bar{x} = 2$) การติดต่อประสานงานกับบัณฑิตศึกษาเก่าเพื่อขอทุนสนับสนุนการศึกษา ($\bar{x} = 2$) การดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้ได้จำนวน 3 ข้อ การดำเนินงานอยู่ในระดับดีจำนวน 1 ข้อ คือ การจัดสรรทุนให้แก่ นิสิตนักศึกษาเป็นไปด้วยความยุติธรรม ($\bar{x} = 3.56$)

6. ด้านบริการจัดหางาน พบว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับไม่ดีจำนวน 4 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด คือ การวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการดำเนินงานและการไม่ประสบผลสำเร็จในการสมัครงานของนิสิตนักศึกษา ($\bar{x} = 1.13$) การจัดวันนัดพบแรงงาน ($\bar{x} = 1.2$) การประสานงานกับบัณฑิตศึกษาเก่าเพื่อทราบแหล่งทุน ($\bar{x} = 1.53$) การดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้ได้ จำนวน 8 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด คือ การจัดหาสถานที่ตั้งเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นิสิตนักศึกษาและหน่วยงานที่มีความประสงค์จะแจ้งข่าวการรับสมัครงาน ($\bar{x} = 3.46$) การจัดทำเอกสารส่งไปยังหน่วยงานเพื่อประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.33$)

7. ด้านบริการให้คำปรึกษา พบว่า การดำเนินงานยังอยู่ในระดับไม่ดีจำนวน 6 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดอบรมบุคลากรเพื่อให้ได้ทราบถึงเทคนิคและวิธีการในการให้คำปรึกษาใหม่ ๆ ($\bar{x} = 1.36$) การจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับการปรับตัวในสถาบัน ($\bar{x} = 1.36$) การติดตามผลภายหลังที่นิสิตนักศึกษาได้มาขอคำปรึกษาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ($\bar{x} = 1.73$) การดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้ได้จำนวน 5 ข้อ การดำเนินงานอยู่ในระดับดี 1 ข้อ คือ นิสิตนักศึกษาสามารถติดต่อขอรับบริการได้สะดวก ($\bar{x} = 3.52$)

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคอันเนื่องมาจากโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา พบว่า ทุกข้อเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด คือ ขาดช่วยและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.44$) รองลงมาคือ ขอบประมาณในการดำเนินงานไม่พอ ($\bar{x} = 3.39$) และไม่ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร ($\bar{x} = 3.21$) ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุดคือ แผนภูมิการจัดสายงานไม่เหมาะสมกับสภาพของสถาบัน ($\bar{x} = 2.50$)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์โครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ในการวิเคราะห์นี้ผู้วิจัยจะได้แบ่งประเด็นการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ประเด็นคือ

1. วัตถุประสงค์ของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย สอดคล้องกับแนวสากลหรือไม่
2. วัตถุประสงค์ของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่ได้ตั้งไว้ในสภาพปัจจุบัน ได้เป็นไปตามที่ได้ตั้งไว้หรือไม่
3. โครงสร้างการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่เป็นอยู่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา
4. การดำเนินงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในภาวะปัจจุบัน ได้มีส่วนช่วยให้มหาวิทยาลัยได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

ประเด็นที่ 1 วัตถุประสงค์ของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย สอดคล้องกับแนวสากลหรือไม่

จากการเปรียบเทียบวัตถุประสงค์งานบุคลากรนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและตามแนวของต่างประเทศแล้ว พบว่า วัตถุประสงค์งานบุคลากรนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยนั้นจะเขียนไว้อย่างกว้าง ๆ ส่วนของต่างประเทศจะเขียนในลักษณะเห็นภาพที่ชัดเจนกว่า เมื่อนำเปรียบเทียบกันก็จะพบข้อที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ดังนี้

ข้อที่เหมือนกัน	ข้อที่แตกต่างกัน
<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีบริการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษาแต่ละคนได้พัฒนาตนเอง 2. เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาทุกคนได้รับความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน โดยให้ความช่วยเหลือด้าน 	<p>ข้อวัตถุประสงค์งานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยไทยไม่ได้กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสร้างเสริมบรรยากาศทางวิชาการในหอพักรวมทั้งในกิจการต่าง ๆ ของ

ข้อที่เหมือนกัน	ข้อที่แตกต่างกัน
<p>การเงินในกรณีที่เป็น</p> <p>๑. เพื่อช่วยให้นักศึกษาแต่ละคนได้พัฒนาความรับผิดชอบ และควมมีวินัยในตนเองให้สูงยิ่งขึ้น</p>	<p>มหาวิทยาลัย โดยที่มีการกระตุ้นทางสติปัญญา เพื่อความสำเร็จในทางวิชาการ</p> <p>2. เพื่อเปิดโอกาสให้คณาจารย์และนิสิตได้มีโอกาสติดต่อพบปะซึ่งกันและกันนอกห้องเรียน โดยที่จะเป็นตัวกลางช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนและเข้าใจวิธีแก้ปัญหาชีวิต</p> <p>3. เพื่อแปลจุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัย นโยบาย กฎ ระเบียบ และการบริหารงานของมหาวิทยาลัยให้แก่นิสิตเก่าและประชาชนทั่วไป</p> <p>4. เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานบริการนิสิตมีช่วยในการปฏิบัติงานสูงและมีความจงรักภักดีต่อมหาวิทยาลัยเป็นอย่างยิ่ง</p> <p>5. เพื่อเปิดโอกาสให้ทดลองชีวิตแบบประชาธิปไตยผ่านองค์การนิสิตและกิจกรรมนิสิตในรูปแบบอื่น ทั้งนี้ให้นักศึกษารู้จักสิทธิและความรับผิดชอบ รวมทั้งเรียนรู้วิธีการทำงานกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p><u>ข้อวัตถุประสงค์ Shaffer และ Martinson</u> <u>มิได้กำหนดไว้</u></p> <p>1. เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่นิสิตนักศึกษา</p> <p>2. เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย</p>

ประเด็นที่ 2 วัตถุประสงค์ของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่ได้ตั้งไว้ในสภาพปัจจุบัน ได้เป็นไปตามที่ได้ตั้งไว้หรือไม่

จากการวิเคราะห์พอสรุปได้ว่า การดำเนินงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน ได้บรรลุวัตถุประสงค์ 5 ข้อ คือ

1. จัดบริการและสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือแก้ปัญหาให้แก่ นิสิตนักศึกษา
2. เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่นิสิตนักศึกษา
3. เพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งในด้านวิชาการ ประสบการณ์

วิชาการ วิชาชีพ แก่นิสิตนักศึกษา

4. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีปัญหาปรึกษาหารือร่วมกัน
5. เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย

ส่วนการดำเนินงานที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์มี 1 ข้อ คือ เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านคุณธรรม พลานามัย จิตใจ บุคลิกภาพ สติปัญญา ความรับผิดชอบต่อสังคม ความมีวินัยในตนเอง

ประเด็นที่ 3 โครงสร้างการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่เป็นอยู่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาหรือไม่

จากการวิเคราะห์พอสรุปได้ว่า โครงสร้างที่มีอยู่ยังขาดโครงการหรือประเภทของงานที่จะดำเนินการเพื่อช่วยเหลือแก้ปัญหาทางการเรียนของนิสิตนักศึกษา อันได้แก่ งานบริการสอนซ่อมเสริม นอกจากนี้โครงสร้างที่มีอยู่ยังขาดงานหรือโครงการเพื่อการพัฒนา นิสิตนักศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นวัตถุประสงค์หลักของการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา ซึ่งสรุปได้ว่าโครงสร้างการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์อยู่ 5 ข้อ ยังไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์อยู่ 1 ข้อ

ประเด็นที่ 4 การดำเนินงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในภาวะปัจจุบันได้มีส่วนช่วยให้มหาวิทยาลัยได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า การดำเนินงานที่เป็นอยู่ยังไม่ได้ช่วยให้นิสิตนักศึกษาเกิดการพัฒนาในตนเองมากเท่าที่ควร เพราะการดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นการมุ่งให้บริการมากกว่า โครงการเพื่อการพัฒนา นิสิตนักศึกษายังดำเนินการน้อย และจากการวิจัยก็พบว่า ยังอยู่ในระดับไม่ตึก นอกจากนั้นการดำเนินการจัดระบบข้อสนเทศนิสิตนักศึกษา เพื่อป้อนข้อมูลให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารและวิชาการหรือการวางแผนในระยะสั้น และระยะยาวเกี่ยวกับแผนการผลิตบัณฑิต ยังไม่มีการดำเนินการมากนัก ทั้งที่กองกิจการนิสิตนักศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิด และเกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษามากที่สุด จึงสรุปได้ว่า การดำเนินงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่ได้ช่วยให้นักศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

อภิปรายผลการวิจัย

ในการอภิปรายผลต่อไปนี้จะกล่าวถึงทั้งในส่วนที่ได้จากเอกสารและการสัมภาษณ์ และส่วนที่ได้จากแบบสอบถาม แต่จะเน้นเฉพาะประเด็นที่สำคัญเท่านั้น เพราะได้สรุปและอภิปรายไว้บ้างแล้วจากบทที่ 4

1. ข้อมูลจากเอกสาร ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ขอบข่ายและประเภทของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่ได้จัดให้มีขึ้น และโครงสร้างบุคลากรนิสิตนักศึกษา จากผลการศึกษาจากเอกสารพบว่า โครงสร้างงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในแต่ละสถาบันจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งเมื่อนำโครงสร้างของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยเทียบเคียงกับโครงสร้างของ Asa S.Knowles ก็จะได้เห็นได้ว่าโครงสร้างของ Asa S.Knowles เป็นโครงสร้างที่เน้นในด้านการพัฒนา นิสิตนักศึกษามากกว่ายึดหลักการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ ซึ่งเสริมให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานทางด้านนี้มีโอกาสที่จะก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ส่วนโครงสร้างของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยยังเป็นโครงสร้างที่เน้นการให้บริการแก่นิสิตนักศึกษามากกว่าเพื่อการพัฒนา นิสิตนักศึกษา โครงสร้างที่เป็นอยู่ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์มากนัก นอกจากนี้โครงสร้างงานบุคลากรนิสิตศึกษายังเป็นโครงสร้างที่ไม่ได้ยึดหลักการกระจายอำนาจ บุคลากรไม่มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานมากนัก อาจจะเป็นเพราะเหตุนี้ จึงทำ

ให้ขวัญและกำลังใจของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ก็ปรากฏชัดว่า ขวัญและกำลังใจของบุคลากรเป็นปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และเมื่อศึกษาถึงจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติกับโครงสร้างที่มีอยู่ จะพบว่า มหาวิทยาลัยจำนวน 5 สถาบัน มีจำนวนบุคลากรพอเพียง และมีอยู่ 4 สถาบันที่ยังไม่พอเพียง อาจเป็นเพราะผู้บริหารระดับสูงมองเห็นความจำเป็นในการจัดสรรอัตรากำลังแก่หน่วยงานอื่นมากกว่า โดยเฉพาะในภาวะปัจจุบันการลดอัตราการเพิ่มของข้าราชการให้เหลือเพียงร้อยละ 2 ทำให้เป็นปัญหาในการจัดสรรอัตรากำลังเป็นอย่างมาก (จิรวัดน์ ลดาวงศ์วิวัฒน์, สัมภาษณ์)

2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม การอภิปรายในส่วนนี้จะยกมากล่าวในเฉพาะประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ในด้านการบริหารงานในระดับกองกิจการนิสิตนักศึกษา ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

1.1 ด้านการวางแผนงาน จากผลการวิจัยพบว่า การจัดทำแผนงานของฝ่ายกิจการนักศึกษานั้นอยู่ในระดับพอใช้ได้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายสถาบัน พบว่าสถาบันบางแห่งการวางแผนยังอยู่ในระดับไม่ดีนัก และจากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารงาน บุคลากรนิสิตนักศึกษา ต่างให้ความเห็นตรงกันว่า กองกิจการนิสิตนักศึกษา ไม่ได้ให้ความสนใจกับแผนงานมากนัก ดังนั้นการปฏิบัติงานจึงมักไม่ค่อยเป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่วางไว้ นอกจากนี้ยังพบว่า การขาดข้อมูลพื้นฐานที่ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนงานเป็นปัญหาและอุปสรรคประการหนึ่ง ซึ่งอาจจะเห็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การวางแผนยังอยู่ในระดับไม่ดีนัก แต่ในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยระยะที่ 6 พบว่า มหาวิทยาลัยทุกแห่งได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนงานกิจการนำลิตนศึกษาเพิ่มขึ้นกว่า การจัดทำแผนพัฒนาในระยะที่ 5

1.2 ด้านการดำเนินงาน

1.2.1 จากผลการวิจัยจะพบว่า การจัดบุคลากรให้พอเหมาะกับปริมาณงานยังอยู่ในระดับไม่ดีนัก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารยังมองไม่เห็นถึงความสำคัญของฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา จึงได้จัดสรรอัตราบุคลากรลงไปให้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสอนมากกว่า (อารีย์ นวลอินทร์, สัมภาษณ์) เมื่อดูคุณวุฒิของบุคลากรจะพบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี แต่ไม่ได้ศึกษามาทางด้านงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา และมากกว่าร้อยละ 50

2. ในด้านการดำเนินงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา 7 ด้าน จากผลการวิจัยจะเห็นได้ชัดเจนว่าการดำเนินงานเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในแต่ละงาน ค่าคะแนนจะออกมาในระดับไม่ด้นัก ในที่นี้จะขอยกตัวอย่าง งานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา งานวินยนิสิตนักศึกษาและงานบริการอนามัย

1. งานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา จะพบว่า การดำเนินงานเพื่อให้ชมรมกิจกรรม ได้ประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละปีออกมา ($\bar{x} = 2.33$) ค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่ด้นัก อันแสดงให้เห็นว่าการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อให้รู้จักวิธีการทำงานยังไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ในการดำเนินงาน ซึ่งจะเห็นได้ชัดจากผลการวิจัยที่ว่า การดำเนินการอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษายังอยู่ในระดับไม่ด้นัก ($\bar{x} = 2.18$) การดำเนินงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษากลับไปเด่นในแง่ของการดำเนินการในการให้ความสะดวกแก่ชมรมกิจกรรมมากกว่าเป้าหมายที่แท้จริง คือ ต้องการเน้นในด้านการพัฒนานิสิตศึกษามากกว่า

2. งานวินยนิสิตนักศึกษา จะพบว่า การดำเนินงานเพื่อพัฒนาในด้านจริยธรรม และการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน การจัดโครงการเพื่อให้เกิดวินยในตนเอง ยังอยู่ในระดับไม่ด้นัก

3. งานบริการอนามัย จะพบว่า การดำเนินงานเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยแก่นิสิตนักศึกษายังอยู่ในระดับไม่ด้นัก อาจจะเป็นไปได้ที่ว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะมาทำงานในด้านการเผยแพร่ความรู้ เพราะเท่าที่เป็นอยู่ก็ต้องให้บริการแก่นิสิตนักศึกษาตลอดเวลา (เกษม วัฒนชัย, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้งานบางประเภทพบว่า การดำเนินงานแสดงถึงการขาดการเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินงานในอนาคต เช่น บริการทุนการศึกษา พบว่า การดำเนินงานในการหาแหล่งทุนการศึกษาเพิ่มเติมยังอยู่ในระดับไม่ด้นัก ($\bar{x} = 1.93$) ซึ่งหากยังคงเป็นเช่นนี้อยู่ การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาแก่นิสิตนักศึกษาที่มีปัญหาทางการเงินจะทำได้น้อยลงในอนาคต ในด้านบริการจัดหางาน ก็พบว่า การดำเนินงานวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการได้งานและการไม่ประสบผลสำเร็จในการสมัครงานของนิสิตนักศึกษา ($\bar{x} = 1.13$) ยังอยู่ในระดับไม่ด้นัก จึงทำให้ขาดข้อมูลสำหรับการวางแผนในการดำเนินงานในอนาคต

ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด ไม่ได้รับการฝึกอบรมมาทางด้านนี้ จึงแสดงให้เห็นว่าบุคลากรจำนวนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านปรัชญา ความมุ่งหมายและหลักการของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา ดังนั้นงานทางด้านการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่นิสิตนักศึกษาอยู่ในระดับดี แต่งานทางด้านการจัดโครงการเพื่อการพัฒนา นิสิตนักศึกษาไม่ได้มีการดำเนินการมากนัก และการดำเนินการทางด้านพัฒนา นิสิตนักศึกษาที่มีอยู่บ้าง ก็อยู่ในระดับไม่ดีนัก

1.2.2 การจัดสรรงบประมาณให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับความจำเป็นในแต่ละงานยังอยู่ในระดับไม่ดีนัก เนื่องจากในแต่ละปี แต่ละสถาบันก็มีโครงการใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น มีการขยายงานและปรับปรุงงาน แต่งบประมาณแผ่นดินก็มีปริมาณการเพิ่มไม่มากนัก ทางด้านการแสวงหาเงินอุดหนุนอื่น ๆ นอกงบประมาณแผ่นดิน เช่น การหารายได้พิเศษก็ยังไม่ค่อยได้มีการทำกัน และยังติดขัดกับระเบียบราชการบางประการ (กรณี เศรษฐบุตร, สัมภาษณ์) ซึ่งในอนาคตหากยังมีสภาพเช่นนี้อยู่ การพัฒนางานกิจการนิสิตนักศึกษาคงจะไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร

1.2.3 การดำเนินงานในปัจจุบัน ยังขาดการจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน เพื่อการวางแผนและการดำเนินงาน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน ปัญหาที่นิสิตนักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยช่วยเหลือ สภาพการดำเนินงานกิจการนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน เป็นต้น นอกจากนี้การนำเอาเทคนิคใหม่ ๆ ในการบริหารงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร เช่น การบริหารงานแบบมีเป้าหมาย การใช้ระบบ คิว ซี ในการดำเนินงานยังไม่ได้มีการนำมาใช้มากนัก ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจการนิสิตนักศึกษาในปัจจุบันยังไม่ได้พยายามพัฒนาหาวิธีการบริหารงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น

1.3 ด้านการประเมินผลงาน จากผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลงานยังอยู่ในระดับไม่ดีนัก ในแต่ละงานพบว่าการจัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปียังอยู่ในระดับไม่ดีนัก แสดงให้เห็นว่ายังขาดความสนใจต่อผลการดำเนินงานในรอบปี เมื่อการประเมินผลงานยังดำเนินงานอยู่ในระดับไม่ดีนัก จึงทำให้ขาดข้อมูลที่จะทำให้ทราบว่า การดำเนินงานได้บรรลุแผนมากน้อยเพียงใด อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การวางแผนงานในปีต่อไปขาดข้อมูลที่จะใช้เป็นแนวทาง

3. จากผลการวิเคราะห์โครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิต

นักศึกษา พบว่า

1. วัตถุประสงค์งานบุคลากรนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จะเขียนไว้อย่างกว้าง ๆ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับของ Shaffer และ Martinson ก็ จะเห็นได้ว่ามีข้อวัตถุประสงค์หลายข้อที่มหาวิทยาลัยในประเทศไทยมิได้เขียนไว้ แต่ได้มีการ ดำเนินการในวัตถุประสงค์ดังกล่าว เช่น " เพื่อเปิดโอกาสให้ทดลองชีวิตแบบประชาธิปไตย ผ่านองค์การนิสิตนักศึกษา และกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในรูปอื่น ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะวัตถุประสงค์ ของ Shaffer และ Martinson ต้องการเน้นเป็นพิเศษสำหรับการใช้ชีวิตแบบประชาธิปไตย แต่ของประเทศไทยไม่ได้เน้นมากนักแต่กลับไปเน้นในด้านการเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่ นิสิตนักศึกษา และกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยมากกว่า

2. การดำเนินงานบุคลากรนิสิตนักศึกษายังไม่ได้ช่วยให้มหาวิทยาลัยได้ บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร เพราะว่าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องยังไม่ทราบถึงเป้าหมายที่แท้จริง ของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา เนื่องจากศาสตร์ทางด้านนี้ได้รับการเผยแพร่ในระยะเวลา ไม่นานนัก บุคลากรที่ปฏิบัติงานมักจะเข้าใจว่างานบุคลากรนิสิตนักศึกษาเป็นงานเพื่อให้บริการ (พิธีกรรม, แคมเปญ, สัมภาษณ์) จึงทำให้การดำเนินงานมุ่งเน้นด้านการให้บริการ และอำนวยความสะดวกมากกว่าเพื่อการพัฒนา นิสิตนักศึกษา

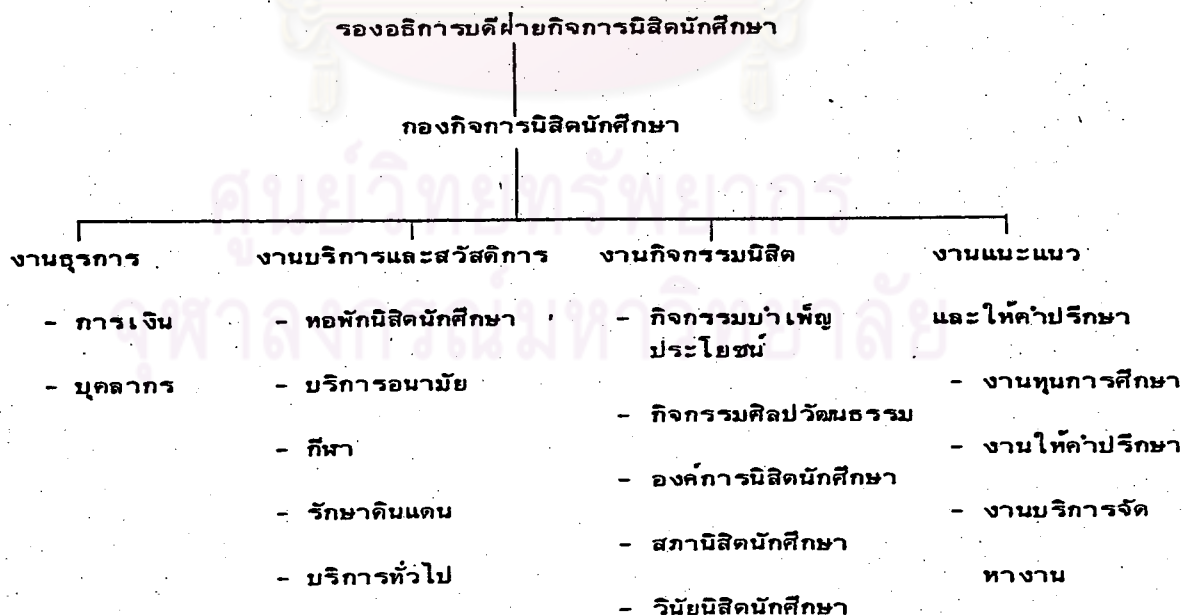
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะสำหรับงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา

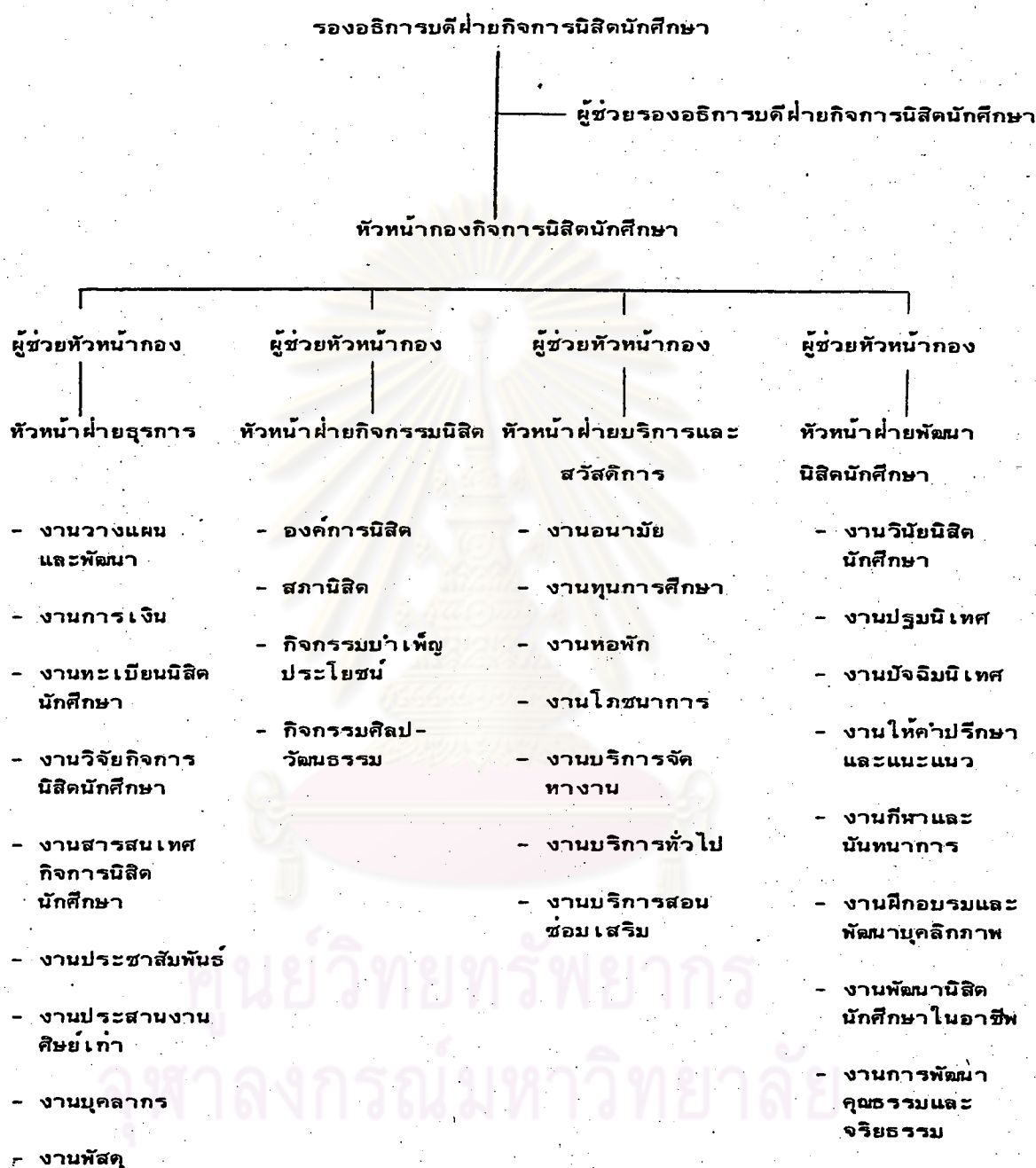
1. ด้านโครงสร้างการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา

ผู้บริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาควรได้พิจารณาปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานให้เอื้อต่อการดำเนินงาน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ โครงสร้างการบริหารงานนี้ควรปรับปรุงโดยยึดหลักการบริหารงานแบบกระจายอำนาจมากขึ้น คำมุ่งถึงการเติบโตของบุคลากรในหน้าที่การงาน เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางหนึ่งด้วย ตลอดจนการพิจารณาเพิ่มประเภทของงาน เพื่อการพัฒนา นิสิตนักศึกษาให้มากขึ้น ในด้านการจัดแบ่งประเภทของงาน ควรจัดกลุ่มงานที่มีงานลักษณะเดียวกัน นำเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสะดวกต่อการวางแผนนโยบายและการประสานงาน ทั้งนี้จะดำเนินการได้มากน้อยเท่าใดขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของแต่ละสถาบัน เพื่อให้ได้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา ที่ผู้วิจัยได้เสนอขึ้นมา เปรียบเทียบกับแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานที่เป็นอยู่ในสภาพปัจจุบัน

แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน

แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานที่ผู้วิจัยนำเสนอ

จากโครงสร้างการบริหารงานที่ได้นำเสนอจะพบว่าแตกต่างจากโครงสร้างที่มี

อยู่เดิม คือ

1. ในด้านการบริหารงาน จะมีการกระจายอำนาจมากขึ้น โดยการเพิ่มตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้ากอง เพื่อทำหน้าที่ในการวางแผนนโยบายการดำเนินงาน และควบคุมดูแลการปฏิบัติงานในแต่ละฝ่าย เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการดำเนินงาน

2. ในด้านการจัดแบ่งงานออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ เป็นการจัดงานที่มีลักษณะงาน คล้ายคลึงกันไว้ในฝ่ายเดียวกัน และเพิ่มฝ่ายพัฒนานิสิตนักศึกษาขึ้นมาอีกฝ่ายหนึ่ง โดยจัด ประเภทงานที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนานิสิตนักศึกษามาไว้ในฝ่ายนี้ และเพิ่มประเภทของงานที่มี อยู่เดิมเพื่อการพัฒนา นิสิตนักศึกษาขึ้น เช่น งานพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านอาชีพ งานฝึกอบรม และพัฒนาคุณลักษณะ งานการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ที่ได้วางไว้ นอกจากนี้ เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ช่วยทำให้กองกิจการ นิสิตนักศึกษามีข้อมูลพื้นฐานเพื่อประโยชน์ในการบริหารงาน จึงเพิ่มงานวางแผนและพัฒนา งานทะเบียน นิสิตนักศึกษา งานวิจัยกิจการนิสิตนักศึกษา งานสารสนเทศกิจการนิสิตนักศึกษา และงานประสานงานศิษย์เก่า ซึ่งงานดังกล่าวควรจัดไว้ในฝ่ายธุรการ

ทางด้านการจัดบุคลากรเพื่อรองรับโครงสร้างการบริหารงานนั้น ผู้บริหารงาน บุคลากรนิสิตนักศึกษาควรจะ

1. เพิ่มและเสริมความรู้ ความเข้าใจในงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาให้มากขึ้น โดย
  - 1.1 กองกิจการนิสิตนักศึกษาเป็นฝ่ายจัดดำเนินการเอง โดยเชิญผู้ทรง คุณวุฒิที่มีความเข้าใจงานทางด้านนี้เป็นอย่างดี มาเป็นวิทยากรบรรยาย
  - 1.2 สนับสนุนบุคลากรให้ได้รับการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นในสาขาที่เกี่ยวข้อง กับงานมากที่สุด
  - 1.3 สนับสนุนบุคลากรให้เข้ารับการอบรมสัมมนาในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับ ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา
2. ด้านกระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา ผู้วิจัยจะเสนอใน 3 ประเด็น คือ ด้านการวางแผนงาน ด้านการดำเนินงาน และด้านประเมินผลงาน โดยจะ เสนอทีละประเด็น ดังนี้คือ
  - 2.1 ด้านการวางแผนงาน ผู้บริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาควรได้หันมา ให้ความสนใจในการวางแผนงานอย่างจริงจัง เพราะการวางแผนเป็นการกำหนดแนว ทางดำเนินงานไว้ล่วงหน้าอย่างมีเหตุผล ทั้งนี้แผนงานดังกล่าวจะต้องให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ด้วย นอกจากนี้ผู้บริหารควรมีนโยบายให้แต่ละงานในฝ่ายต่าง ๆ ได้จัดทำแผนการ ดำเนินงานตลอดทั้งปี และแผนการดำเนินงานในอนาคต เพื่อความพร้อมในการดำเนินงาน

โดยมีแผนงานให้ครบทุกด้านไม่ว่าจะเป็นแผนในการพัฒนาบุคลากร การเงิน การบริหาร และการดำเนินงาน ซึ่งจะต้องหากวิธีในการดำเนินงานตามแผนอีกทั้งมาตรการในการควบคุมการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุแผนงานที่ได้วางเอาไว้

2.2 ด้านการดำเนินงาน

2.2.1 ในด้านการบริหารงานทั่วไป ควรจะเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป เช่น ในด้านการแจกแจงหน้าที่ในแต่ละงานให้เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งจากผลการวิจัยยังอยู่ในเพียงระดับพอใช้ได้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยดี-ผู้บริหารจึงควรมอบหมายงานและสั่งการในด้านขอบเขตของการดำเนินงานในแต่ละงานให้เป็นที่ชัดเจนและเข้าใจของบุคลากร ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลงานของผู้บริหารด้วย

2.2.2 ผู้บริหารควรเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้วยการนำเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ในการบริหารงานมาใช้ เช่น เทคนิคการบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์การสร้างเสริมมนุษยสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในหน่วยงาน เพื่อผลในการประสานงานร่วมกันของบุคลากร

2.2.3 ควรจัดทำข้อมูลพื้นฐานเพื่อประโยชน์ในการบริหารและการดำเนินงาน เช่น ข้อมูลด้านนิสิตนักศึกษาที่มาใช้บริการของกองกิจการนิสิตนักศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดบริการให้แก่นิสิตนักศึกษา เป็นต้น เนื่องจากปัจจุบันฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาขาดข้อมูลทางด้านนี้อยู่มาก

2.2.4 มหาวิทยาลัยหลายแห่งกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่ไม่มีรายได้จากแหล่งอื่นมาสนับสนุนการจะรอฟังทางงบประมาณแผ่นดินเพียงอย่างเดียว คงจะไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน เพราะโครงการต่าง ๆ มีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณทั้งสิ้น ซึ่งในอนาคตจำนวนนิสิตนักศึกษาจะมีจำนวนมากขึ้น การเตรียมการเพื่อความพร้อมในการให้บริการดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็น ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาจึงควรมีนโยบายในการแสวงหาแหล่งงบประมาณอื่น ๆ เพื่อมาสนับสนุนการดำเนินงานด้วย

2.2.5 การดำเนินงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาทั้ง 7 ด้านนั้น มีประเด็นที่ควรเสนอแนะดังนี้

1. **คานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ควรมีการจัดอบรมสัมมนา**
บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา เช่น เจ้าหน้าที่ และอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษา เพื่อให้มีความเข้าใจในงาน ขอบเขตความรับผิดชอบของงาน เพื่อให้งานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา เป็นงานเพื่อการพัฒนา นิสิตนักศึกษาอย่างแท้จริง และในด้านการดำเนินกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา กองกิจการนิสิตนักศึกษาควรถูกกำหนดให้ทุกชมรม สโมสร ได้จัดประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อเป็นการฝึกประสบการณ์ในการดำเนินงานให้แก่ นิสิตนักศึกษา
2. **ด้านหอพักนิสิตนักศึกษา ควรจะดำเนินการเพื่อให้หอพัก**
เป็นสถานที่ที่จะช่วยพัฒนา นิสิตนักศึกษามากกว่าจะเป็นเพียงนอน ทั้งนี้ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา นิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น จริยธรรม หรือการสร้างวินัยในหอพัก และเนื่องจากหอพักมหาวิทยาลัยเกือบทุกแห่ง กำลังประสบปัญหาการขาดทุน จึงควรวางแผนในการจัดหางบประมาณดำเนินการ โดยอาจจะจัดในรูปของกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดดนตรี เป็นต้น นอกจากนี้ยังควรมีการสำรวจเพื่อทราบถึงสภาพการให้บริการ และความต้องการของนิสิตนักศึกษาต่อบริการด้านหอพัก เพื่อประโยชน์ในการวางแผนเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหอพักต่อไป
3. **ด้านวินัยนิสิตนักศึกษา ควรมีการดำเนินการเพื่อให้**
นิสิตนักศึกษาได้เคารพและปฏิบัติตามที่อยู่ในกรอบ และกฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยอย่างจริงจัง การดำเนินการอาจจัดทำในรูปของการติดโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ชักชวนนิสิตนักศึกษาให้ปฏิบัติตามอยู่ในระเบียบวินัย สำหรับนิสิตนักศึกษาที่กระทำผิดกฎระเบียบ ควรได้มีโครงการเพื่อพัฒนา นิสิตนักศึกษา เหล่านี้ให้เกิดความเข้าใจเพื่อจะได้ไม่กระทำผิดอีกต่อไป
4. **ด้านบริการอนามัย ควรมีการดำเนินงานเพื่อการ**
ป้องกันโรคอันจะเกิดขึ้นแก่นิสิตนักศึกษา ควบคู่ไปกับการให้การรักษาพยาบาล โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพอนามัยของนิสิตนักศึกษา อาจจะเป็นการจัดนิทรรศการ การติดประกาศในสถานพยาบาล นอกจากนี้ควรมีการดำเนินการตรวจสุขภาพแก่นิสิตนักศึกษาเป็นประจำทุกปี
5. **บริการด้านทุนการศึกษา เนื่องจากในแต่ละปีการ**
ศึกษา จำนวนนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการในบริการด้านนี้จะเพิ่มมากขึ้น กองกิจการนิสิตนักศึกษาจึงควรมีการวางแผนเพื่อการได้มาซึ่งทุนการศึกษาเพิ่มเติม

6. บริการจัดหางาน เนื่องจากในปัจจุบัน บริการจัดหางาน เป็นบริการที่นิสิตนักศึกษามีความต้องการที่จะใช้อยู่มาก การหาแหล่งงานเพื่อป้อนงานให้แก่ นิสิตนักศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็น และนอกจากนี้งานบริการจัดหางานยังเป็นหน่วยซึ่งใกล้ชิดกับตลาดแรงงานมากที่สุด จึงควรจะได้มีการวิเคราะห์ถึงภาวะของตลาดแรงงาน การได้งานของบัณฑิตและนิสิตนักศึกษาของสถาบัน เพื่อเป็นข้อมูลส่งให้แก่มหาวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการผลิตบัณฑิตต่อไป

7. บริการให้คำปรึกษา ควรได้มีการจัดฝึกอบรมบุคลากรที่ปฏิบัติทางด้านนี้ เพราะในหลายสถาบันพบว่า บุคลากรที่ทำงานขาดความรู้ทางด้าน การให้คำปรึกษาและแนะแนวอันจะทำให้งานด้านนี้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร ทั้งนี้การฝึกอบรมสามารถทำได้ในรูปของการส่งเข้าอบรมเทคนิคการให้คำปรึกษาและแนะแนวของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทยหรือการส่งเข้าร่วมอบรมสัมมนาการให้คำปรึกษา ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดเป็นประจำทุกปี

การประเมินผลงาน

ผู้บริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาควรให้ความสนใจในการประเมินผลงาน อันเป็นกระบวนการบริหารงานที่สำคัญ เนื่องจากทุกสถาบันยังดำเนินการอยู่ในระดับไม่ตึก เพื่อให้การประเมินผลงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้บริหารจึงควรกำหนดแนวทางในการประเมินผลงานให้ชัดเจน เป็นที่เข้าใจกันของทุกฝ่าย มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน เพราะข้อมูลจากการประเมินผลงานจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานในอนาคต

ขอ เสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการวิจัยครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างและกระบวนการบริหารของมหาวิทยาลัย

แต่ละแห่ง

2. การเสนอรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยใน

ประเทศไทย